

UNIVERSITY OF CALICUT
SCHOOL OF DISTANCE EDUCATION
(2014 Admn. onwards)

VI Semester

Core Course for B.A SANSKRIT

SANKYA & VEDANTA

QUESTION BANK & ANSWERS

सांख्यकारिका

1. सांख्यदर्शनस्य आद्योपदेष्टाकः? (ईश्वरकृष्णः, कपिलमुनिः, पतञ्जलिः, आसुरिः)
- कपिलमुनिः
2. सांख्यकारिकायाःकर्ताकः? (पाणिनि, ईश्वरकृष्णः, कपिलः, आसुरिः)
- ईश्वरकृष्णः
3. सांख्यकारिकायाः प्रथमकारिकायांकतिदुःखानि निर्दिष्टानि? (६, ४, ५, ३)
- ३
4. सांख्यदर्शने अविकृतिःकः? (महत्, पञ्चतन्मात्राणि, मूलप्रकृतिः, अहङ्कारं)
- मूलप्रकृतिः
5. एकादशेन्द्रियाणि पञ्चमहाभूतानि च सन्ति ---- (प्रकृतयः, विकृतयः, प्रकृतिविकृतयः, सर्वे)
- विकृतयः
6. सांख्यदर्शनेकिंनाम अव्यक्तम्? (पुरुषः, प्रकृतिः, पञ्चमहाभूतानि, अहङ्कारः)
- प्रकृतिः
7. प्रकृतेः अनुपलब्धिःकस्मात्? (सौक्ष्म्यात्, अभावात्, अचेतनत्वात्, सर्वे)
- सौक्ष्म्याद्
8. सांख्यदर्शने पुरुषः अस्ति ---- (प्रकृतिः अविकृतिश्च, अप्रकृतिःविकृतिश्च, न प्रकृतिःनविकृतिः, प्रकृतिःविकृतिश्च)
- न प्रकृतिःनविकृतिः
9. सांख्यदर्शनेकति प्रमाणानि स्वीकृतानि? (६, ४, ३, ५)
- ३

10. आस्तिकदर्शनम् अस्ति ---- (सांख्यदर्शनं, जैनदर्शनं, बुद्धदर्शनं, चार्वाकदर्शनं)
 - सांख्यदर्शनं
11. करणंकतिविधमस्ति? (एकादश, द्वादश, त्रयोदश, चतुर्दश)
 - त्रयोदश
12. सत्कार्यवादसाधकं नास्ति ---- (असदकरणात्, संघातपरार्थत्वात्, कारणभावात्, सर्वसंभवाभावात्)
 - संघातपरार्थत्वात्
13. सत्कार्यवादसाधने कतिकारणानि प्रस्तूयन्ते? (७, ४, २, ५)
 - ५
14. ----- प्रमाणमिष्टं प्रमेयस्त्विह प्रमाणाद्वि। (द्विविधं, त्रिविधं, चतुर्विधं, पञ्चविधं)
 - त्रिविधम्
15. महदादिकार्यं ---- (पुरुषस्य, अहङ्कारस्य, बुद्धेः, प्रकृतेः)
 - प्रकृतेः
16. बुद्धेः प्रकृतिः ---- (अहङ्कारः, पुरुषः, मूलप्रकृतिः, तन्मात्राणि)
 - मूलप्रकृतिः
17. पृथिव्याः प्रकृतिः ---- (रूपं, शब्दः, गन्धः, स्पर्शः)
 - गन्धः
18. आकाशस्य प्रकृतिरस्ति ---- (गन्धतन्मात्रा, शब्दतन्मात्रा, रूपतन्मात्रा, रसतन्मात्रा)
 - शब्दतन्मात्रा
19. अहङ्कारस्य प्रकृतिरस्ति ---- (महत्, पञ्चमहाभूतानि, पुरुषः, पञ्च तन्मात्राणि)
 - महत्
20. एकादशिन्द्रियाणि पञ्चतन्मात्राणिकस्मात् प्रादुर्भवन्ति? (पुरुषात्, अहङ्कारात्, सूक्ष्मशरीरात्, आकाशात्)
 - अहङ्कारात्
21. सङ्कल्पकमिन्द्रियं ----- भवति? बुद्धिः, मनः, अहङ्कारः, गुणः)
 - मनः
22. त्रिगुणात्मकम् अस्ति ----- (प्रकृतिः, ईश्वरः, पुरुषः, अहङ्कारः)
 - प्रकृतिः
23. सत्त्वगुणकीदृशमस्ति? (प्रीतिकारकः, अप्रीतिकारकः, प्रीत्यप्रीतिकारकः, विषादकारकः)
 - प्रीतिकारकः
24. रजोगुणः कीदृशमस्ति? (प्रीतिकारकः, अप्रीतिकारकः, प्रीत्यप्रीतिकारकः, विषादकारकः)
 - अप्रीतिकारकः

25. तमोगुणः कीदृशमस्ति? (प्रीतिकारकः, अप्रीतिकारकः, प्रीत्यप्रीतिकारकः, विषादकारकः)
 - विषादकारकः
26. उपष्टम्भकं चलं च अस्ति ---- (सत्त्वं, रजः, तमः, सर्वे)
 - रजः
27. अपवर्गः केन सिद्ध्यति? (ज्ञानेन, धर्मेण, अधर्मेण, धर्माधर्मेण)
 - ज्ञानेन
28. ----- लघुः प्रकाशकं च अस्ति। (सत्त्वं, रजः, तमः)
 - सत्त्वं
29. आत्मानं प्रकाशय नर्तकी इव कानि वर्तते? बुद्धिः, प्रकृतिः, मनः, इन्द्रियाणि)
 - प्रकृतिः
30. कपिलमुनेः शिष्यः कः? (आसुरिः, ईश्वरकृष्णः, वाचस्पतिमिश्रः, पञ्चशिखः)
 - आसुरिः
31. आसुरेः शिष्यः कः आसीत्? (कपिलः, ईश्वरकृष्णः, वाचस्पतिमिश्रः, पञ्चशिखः)
 - पञ्चशिखः
32. 'सांख्यशब्दस्य' अर्थः ----- (आत्मज्ञानं, सम्यक्ख्यानं, सन्पूर्ण आख्यानं, आख्यानं)
 - सम्यक्ख्यानं
33. सांख्यदर्शने किं नाम अव्यक्तम्? (प्रकृतिः, पुरुषः, अहङ्कारः, पञ्चमहाभूतानि)
 - प्रकृतिः
34. महतः अहङ्कारः पञ्चतन्मात्राणि च सन्ति ---- (प्रकृतयः, विकृतयः, प्रकृतिविकृतयः, अविकृतयः)
 - प्रकृतिविकृतयः
35. मूलप्रकृतिरविकृतिर्महदाद्या प्रकृतिविकृतयः ----- (पञ्च, सप्त, अष्ट, नव)
 - सप्त

Prepared By:

Dr. Prajjwala. A. K.
Asst. Professor of Sanskrit (General)
S. N. G. S. College, Pattambi.

Scrutinised By:

Dr. Pushpadasan Kuniyil,
Asst. Professor of Sanskrit Sahitya,
S. N. G. S. College,
Pattambi.

वेदान्तसारः

36. वेदान्तसारस्य कर्ता ----- ।

(ईश्वरकणः, सदानन्दः, शङ्कराचार्यः, मण्डनमिश्रः)

सदानन्दः ।

37. आस्तिकदर्शनम् अस्ति ----- ।

(बौद्धदर्शनम्, चार्वाकदर्शनम्, जैनदर्शनम्, न्यायदर्शनम्)

न्यायदर्शनम् ।

38. वेदान्तदर्शनस्य अपरनाम किम् ?

(पर्वमीमांसा, उत्तरमीमांसा, वैशेषिकम्, संहिता)

उत्तरमीमांसा ।

39. मङ्गलश्लोके आदौ कस्यवचनां कविः वेदान्तसारे करोति ?

(परमात्मनः, महादेवस्य, नरसिंहस्य, विष्णोः)

परमात्मनः ।

40. अनबन्धो नाम ----- विधो भवन्ति ।

(द्विविधः, पञ्चविधः, चतर्विधः, दशविधः)

चतर्विधः ।

41. गणगणविशिष्टः प्रमाता ----- भवति ।

(अधिकारि, श्रेष्ठः, ज्ञानि, निर्विकल्पः)

अधिकारि ।

42. साधनचतष्टयः सम्पन्नः प्रमाता वेदान्तसारस्य ----- भवति ।

(साधकः, विश्वजित्, अधिकारि, निषेधी)

अधिकारी ।

43. साधकचतष्टये ----- अस्ति ।

(ममक्षत्वं, अहिंसा, जन्तुपरिपालनम्, राज्यपरिपालनम्)

राज्यपरिपालनम् ।

44. स्वर्गादष्टि साधनानि ज्योतिष्टोमादिनि -----।

(काम्यानि, निषिदानि, नैमित्तिकानि, प्रयश्चित्तानि)

काम्यानि ।

45. शीतोष्णादि द्वन्द्व सहिष्णता ----- ।

(शमः, तितिक्षा, दमः, उपरतिः)

तितिक्षा ।

46. गरुपदिष्ट वेदान्त वाक्येष विश्वासः -- ।

(विवेकः, समाधानम्, श्रद्धा, उपरतिः)

श्रद्धा ।

47. श्रवणादिव्यतिरिक्त विषयेभ्यो मनसः निग्रहः -----।

(शमः, मननम्, इन्द्रनिग्रहः, दमः)

शमः ।

48. बाह्येन्द्रियाणां तद् व्यतिरिक्त विषयेभ्यो मनसः निग्रहः ----- ।

(श्रद्धा, तितिक्षा, शमः, दमः)

दमः ।

49. वस्तुन्यवस्त्वारोपः ---- ।

(अज्ञानारोपः, अध्यारोपः, वस्त्वारोपः, ज्ञानारोपः)

अध्यारोपः ।

50. व्यष्टिः समष्टिः इति कस्य प्रमखं भेदद्वयम् ?

(वैरागस्य, ज्ञानस्य, अज्ञानस्य, विक्षेपस्य)

अज्ञानस्य ।

51. रज्जौ सर्पभ्रमः अत्र का शक्तिः ?

(आवरणशक्तिः, विक्षेपशक्तिः, ज्ञानशक्तिः, आत्मशक्तिः)

विक्षेपशक्तिः ।

52. भ्रमजनिका शक्तिः का ?

(आवरणशक्ति, विक्षेपशक्ति, ज्ञानशक्ति, आत्मशक्तिः)

विक्षेपशक्ति

53. आत्मा वै जायते पत्रः कस्य सिद्धान्तः ?

(बुद्धस्य, सांख्यस्य, चार्वाकस्य, वेदान्तिनः)

चार्वाकस्य ।

54. विज्ञान इव आत्मा कः स्वीकरोति ?

(बौद्धाः, जैनाः, वैशेषिकाः, मीमांसकाः)

बौद्धाः ।

55. अज्ञानसंवलितं चैतन्यमेव आत्मेति कः स्वीकरोति ?

(बौद्धाः, प्राभाकराः, कमारिलभट्टेन, शङ्कराचार्येण)

कमारिलभट्टेन ।

56. शन्ये इव आत्मा कस्य मतम् ?

(माध्यमिका बौद्धाः, प्राभाकरमीमांसकाः, मध्वाचार्यः, कपिलः)

माध्यमिका बौद्धाः ।

57. एकं महावाक्यमस्ति ।

(तत्त्वमसि, सत्यं वद धर्मं चर, सच्चिदानन्दं, नित्यानित्यवस्य विवेकः)

तत्त्वमसि ।

58. गडगायां घोषः ----- लक्षणायाः उदाहरणम् ।

(केवल लक्षण, अजहल्लक्षणा, जगदजहल्लक्षणा , जहल्लक्षणा)

अजहल्लक्षणा ।

59. शोणोद्भावति इत्यत्र का लक्षणा ?

(अजहल्लक्षणा, जहल्लक्षणा, जहदजहल्लक्षणा, केवलसक्षणा)

अजहल्लक्षणा ।

60. समाधिः कति विधः ?

(द्विविधः, त्रिविधः, षट्विधः, पञ्चविधः)

द्विविधः ।

61. ज्ञेयरूपे चित्तस्य निश्चलावस्थितिः ----- ।

(मरणम्, श्रद्धा, समाधिः, मननम्)

समाधिः ।

62. अहिंसास्यास्तेयब्रह्मचर्यापरिग्रहाः ----- ।

(नियमः, आश्रमम्, ध्यानम्, यमः)

यमः ।

63. निर्विकल्पक समाधेः कति अङ्गानि ?

(अष्टाङ्गानि, सप्ताङ्गानि, पञ्चाङ्गानि, दशाङ्गानि)

अष्टाङ्गानि ।

64. सूक्ष्मशरीराणि कति अवयवानि ?

(एकादशा, द्वादश, त्रयादश, सप्तदश)

त्रयोदश ।

65. निश्चयात्मिका शान्तकरणवृत्तिः ----- ।

(योगः, मनः, बुद्धिः, चित्तवृत्तिः)

बुद्धिः ।

66. संकल्पविकल्पात्मिकान्तकरणवृत्तिः ----- ।

(मनः, अहङ्कारः, तन्मात्राणि, बुद्धिः)

मनः ।

67. पञ्चीकृतानि कानि ?

(स्थूलभूतानि, सूक्ष्मभूतानि, इन्द्रियाणि, तन्मात्राणि)

स्थूलभूतानि ।

68. जरायजाण्डजोदिभज्जस्वेदजाख्यानि चतर्विधं -----।

(तत्त्वानि, महावाक्यानि, भूतानि, शरीराणि)

शरीराणि ।

69. समष्टिभूताज्ञानोपदितं चैतन्यम् ----- ।

(ईश्वरः, ज्ञानम्, उपासना, सज्जनः)

ईश्वरः ।

70. अजामेकाम इत्यादि क्षतौ शकविधन्वं ----- रूपेण ।

(व्यष्टि, समष्टि, ज्ञान विराग)

समष्टि ।

71. ब्रह्मसूत्रं केन विरचितम् ?

(बादरायणेन, कपिलेन, कणादेन, वात्मीकिना)

बादरायणेन ।

PREPARED BY

*Dr.M.Sathian,
Asst. Professor of Sanskrit Sahitya
S. N. G. S. College,
Pattambi.*

SCRUTINISED BY

*Dr. PushpadasanKuniyil,
Asst. Professor of Sanskrit Sahitya,
S. N. G. S. College,
Pattambi.*